

těch menších.

Poslední, nejrozsáhlejší kapitola Svatoňovy práce (s. 40-55) - *Kolektivizace v obci Rohenice (Vznik a zánik JZD Rohenice)* - pojednává o cestách, jež vedly Roheničtí k ustavení jednotného zemědělského družstva v roce 1956 a jeho vlastnímu vývoji. Stejně jako jinde to byla kombinace různých nátlakových forem (zvyšování dodávek, znemožnění studia dětí, vyskytl se i jeden nástup k PTP), přesvědčování, "osvětové činnosti" atd. Autor sice konstatuje, že většina rolníků si vstupem do družstva hmotně posléze polepšila, ovšem na druhé straně trpěli pocitem ztráty vlastnictví toho nejceněnějšího, co český sedlák měl - půdy. Samostatné JZD působilo v obci 18 let, tedy do konce roku 1974, kdy byli družstevníci po počátečním nesouhlasu nuceni odhlasovat sloučení s JZD Svornost v Českém Meziříčí, jehož místní částí byla obec Rohenice v letech 1961-1990.

Po stručném závěru (s. 56-57) následuje poznámkový aparát (s. 58-65). V této souvislosti je nepochopitelné, proč autor v řadě případů zařadil odkazy také přímo do textu, a to i na některé prameny (např. obecní kroniku), jež cituje v poznámkách. Přestože se nedochoval obecní archiv, je seznam pramenů (s. 66-67) poměrně obsáhlý (vesměs jednotliviny). Doplnuje jej seznam 12 respondentů. Totéž můžeme říci i o seznamu literatury (s. 68-72). Rukopis uzavírají čtyři přílohy: *Organizační řád Místní domoviny československých domkářů a maloroelníků* (s. 74-77), *Seznam domovních čísel* (s. 78-84), kde autor uvádí charakter a rok stavby a případně přestavby (v Rohenicích 70 čísel a v Roheničkách 11 čísel), *Seznam starostů* (s. 85-86) s uvedením let, v nichž funkci vykonávali a popisného čísla, v němž bydleli, a *Divadelní představení, jež rozdělil na Dětská divadelní představení v letech 1921-1929* (s. 87) a *Ochotnické divadlo - Seznam představení v letech 1921-1929* (s. 88), včetně výtěžku ze vstupného.

Uzavírám, že Mgr. Vladimír Svatoň odvedl hezký kus práce. Výsledný text je názorným příkladem, že i diplomová práce, ačkoliv se většinou píše jen proto, aby autor prokázal schopnost něco napsat (a aby už to měl za sebou), může být přínosná. Autor si několikrát v textu naříká, že o Rohenicích neexistuje žádná literatura, z níž by mohl vyjít. Domnívám se, že se mu nyní tuto mezeru podařilo zaplnit. A také si myslím, že by jeho práce, ovšem po některých drobných úpravách (např. poznámkového aparátu, seznamu literatury, některých stylistických a nepatrných věcných úpravách) mohla vyjít tiskem. Toho by se mohl a měl ujmout obecní úřad obce, o níž Mgr. Vladimír Svatoň pojednal a v níž žije.

Ladislav Hladký

Karel PETR, *Vyprávění o zašlých časech rodného kraje.*

Krajina pod Orlickými horami je mimo jiné i známou kolébkou lidových písmáků a kronikářů. A na tradici těchto prostých a v dějepisectví neškolených li-

dí, jejichž jedinou kvalifikací byla láska k rodné hroudě a posvátnému odkazu mateřského jazyka, navazuje i Karel P e t r ze Studánky u Dobrušky svojí dokončenou trilogií *“Vyprávění o zaslých časech rodného kraje.”*

První díl z roku 1996 pojednává o počátcích osídlení Dobruška, nejstarších dochovaných zprávách o obcích nejbližšího okolí, tj. Domašíně, Cháborách, Podbřezí, Bílém Újezdě, o poutním místě u Studánky, o skaleckomladotovském zboží, bělidle i skaleckých Židech.

Kapitolu o tamní židovské komunitě vydal autor loňského roku jako samostatnou drobnější publikaci pod názvem: *“Židovská obec Skalka”*. Jak v úvodu uvádí, věnuje se zde popisu *“...základů židovské víry a jejich prastarých zvyků a obyčejů.”* Zapomněl však uvést hlavní pramen z něhož tyto znalosti čerpal. Tím je práce autorského kolektivu *“Židovské tradice a zvyky”*, vydaná pražským Židovským muzeem v roce 1995.

Druhý díl z roku 1997 je výhradně věnován dějinám bývalé skalecké tvrze i pozdějšího zámečku, jeho držitelům a z části i jejich poddaným. Různá hypotetická ztvárnění představ o vzhledu staré skalecké tvrze, k němuž se žádné prameny nedochovaly, jsou jen fantazií jejich autora Miloše D e m p í r a.

Třetí a poslední díl z roku 1998 se zabývá již výhradně jen životem vesnického obyvatele.

Zatímco I. díl vydal autor vlastním nákladem jako rozmnožený počítačový tisk, II. a III. díl ve stejném provedení vydala obec Podbřezí. Ilustrace a grafická úprava jsou dílem autorova syna Miloše P e t r a.

Celé toto dílo, i když je též doplněno několika přepisy a kopiemi archiválií, je v podstatě jen kompilativním převyprávěním volných příběhů z kronik jednotlivých osad, sloučených dnes do obce Podbřezí. Práce není ovšem prosta celé řady chyb a nedostatků (nejsou uváděny prameny, jednotlivé příběhy jsou přejímány nekriticky), které by byly v jakékoli odborné práci neodpuštělné.

Přesto však námaha nebyla vynaložena nadarmo. Seznamuje čtenáře s událostmi dnes již téměř zapomenutými a zachovalými právě jen na stránkách starých kronik, běžnému čtenáři jen těžko dostupných.

Informace zde doplňuje bohatá a v několika případech i jedinečná obrazová dokumentace.

“Vyprávění o zaslých časech rodného kraje” není prací vědeckou ani odbornou. Je právě jen vyprávěním o příbězích z dob dávno minulých, ale prochnutým vřelým citem lásky k národu, vlasti a rodnému kraji.

Václav Matouš